

FICHA IDENTIFICATIVA**Datos de la Asignatura**

Código	35405
Nombre	Semántica, lexicología y fraseología catalanas
Ciclo	Grado
Créditos ECTS	6.0
Curso académico	2021 - 2022

Titulación(es)

Titulación	Centro	Curso	Periodo
1001 - Grado Filología Catalana	Facultad de Filología, Traducción y Comunicación	3	Primer cuatrimestre

Materias

Titulación	Materia	Caracter
1001 - Grado Filología Catalana	10 - Aplicaciones de la filología catalana al ámbito del léxico y de la terminología	Optativa

Coordinación

Nombre	Departamento
CARBO AGUILAR, FERRAN	140 - Filología Catalana
SENTI PONS, ANDREU	140 - Filología Catalana

RESUMEN

Es tracta d'una assignatura optativa, que pertany a la matèria Aplicacions de la filologia catalana a l'àmbit del lèxic i de la terminologia. Aquesta assignatura aborda l'estudi del significat i s'ocupa de les nocions fonamentals de la semàntica, així com dels conceptes bàsics de la lexicologia i de la fraseologia. Introdueix mètodes d'anàlisi que siguen aplicables a l'àmbit de l'ensenyament, a l'assessorament lingüístic i a la traducció.

Els objectius bàsics de l'assignatura són:

- Desenvolupar els conceptes de la semàntica de manera que expliquen constituents concrets de la llengua.
- Entendre la fraseologia d'una llengua com a resultat de les experiències i les formes de vida que ha generat una cultura.
- Analitzar els canvis lingüístics que desemboquen en la creació de paraules noves, com ara les preposicions *per a* o *com a*.
- Conèixer mètodes d'anàlisi per a l'estudi del lèxic i de la fraseologia, necessàriament aplicables a la comunicació.
- Aplicar els conceptes teòrics i metodològics a l'ensenyament, a l'assessorament lingüístic i a la traducció.
- Augmentar la competència dels estudiants en l'ús coherent de les paraules estudiades.

CONOCIMIENTOS PREVIOS

Relación con otras asignaturas de la misma titulación

No se han especificado restricciones de matrícula con otras asignaturas del plan de estudios.

Otros tipos de requisitos

No exigeix haver superat prèviament altres assignatures del Grau en Filologia Catalana.

COMPETENCIAS

1001 - Grado Filología Catalana

- Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.
- Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
- Demostrar un compromiso ético en el ámbito filológico, centrándose en aspectos tales como la igualdad de géneros, la igualdad de oportunidades, los valores de la cultura de la paz y los valores democráticos y los problemas medioambientales y de sostenibilidad así como el conocimiento y la apreciación de la diversidad lingüística y la multiculturalidad.

- Trabajar en equipo en entornos relacionados con la filología y desarrollar relaciones interpersonales.
- Trabajar y aprender de modo autónomo y de planificar y gestionar el tiempo de trabajo.
- Adaptarse a distintos entornos de trabajo filológicos
- Aplicar criterios de calidad en el trabajo filológico.

RESULTADOS DE APRENDIZAJE

Al final d'aquesta assignatura s'espera que l'estudiant siga capaç de:

- Conèixer aspectes fonamentals de semàntica, lexicologia i fraseologia.
- Descriure el significat com a expressió de la conceptualització de les coses (procés cognitiu).
- Entendre la fraseologia d'una llengua com a resultat de les experiències i formes de vida que ha generat una cultura, organitzats a partir del model de xarxa.
- Analitzar els processos de creació d'unitats lèxiques i fraseològiques.
- Fer un treball de recerca teòric sobre un constituent o sobre com s'ensenya la semàntica, la lexicologia o la fraseologia en l'ensenyament mitjà.

DESCRIPCIÓN DE CONTENIDOS

1. Semàntica

2. Lexicologia

3. Fraseologia

4. Aplicacions socials de la semàntica, la lexicologia i la fraseologia

VOLUMEN DE TRABAJO

ACTIVIDAD	Horas	% Presencial
Clases de teoría	30,00	100
Prácticas en aula	30,00	100
Elaboración de trabajos en grupo	15,00	0
Elaboración de trabajos individuales	14,00	0
Lecturas de material complementario	10,00	0
Preparación de actividades de evaluación	15,00	0
Preparación de clases de teoría	20,00	0
Preparación de clases prácticas y de problemas	16,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGÍA DOCENTE

La metodologia activa que seguim exigeix la participació de l'estudiant tant en les classes teòriques com en les pràctiques i en tot el procés d'aprenentatge.

Pel que fa a les hores presencials, el desenvolupament de l'assignatura s'estructura en 4 sessions (2 de teoria i 2 de pràctica) setmanals a l'aula, per a les quals el professor posarà a disposició dels estudiants un dossier de treball.

Classes teòriques

En les classes teòriques, les explicacions se centraran en el plantejament, ordenació i fixació dels conceptes i problemes de la matèria. S'utilitzaran exemples i recursos bibliogràfics, documentals i virtuals i es motivarà a la participació activa i crítica dels estudiants.

Classes pràctiques

Les classes pràctiques s'utilitzaran perquè els estudiants, en grups o individualment, resolguen problemes relacionats amb els continguts teòrics explicats. També es podran usar per a exposar exercicis sobre preposicions secundàries (qualsevol excepte *en*, *a*, *per*, *de*, *amb*) o verbs secundaris (com ara *sentir*, *escoltar*, *mirar*, *vore*, *tastar*, *tocar*). També podran exposar treballs, que consistiran o bé en analitzar com tracta la semàntica i la lexicologia algun manual de l'ensenyament mitjà, o bé en l'anàlisi d'una preposició bàsica (*en*, *a*, *per*, *de*, *amb*), d'un verb modal o d'ús freqüent (*deure*, *poder*, *haver de*; *ser*, *estar*) o d'un afix derivatiu o compositiu. La font estudiada pot ser qualsevol gramàtica o diccionari, preferentment la GCC (2002), la GNV (2006), el DCVB, el DGLC, el GDLC i el DIEC. El professor donarà orientacions sobre els temes, la metodologia i el treball de recerca que els estudiants hauran de realitzar.

EVALUACIÓN

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es durà a terme a partir dels següents criteris:

Teoria

Una prova escrita final en què s'avaluaran els coneixements teòrics i les competències relacionades amb els continguts de la matèria. La nota obtinguda en aquest apartat constituirà un 50% de la nota final.

Pràctiques

- Exercicis sobre preposicions secundàries (qualsevol excepte *en, a, per, de, amb*) o verbs secundaris (com ara *sentir, escoltar, mirar, vore, tastar, tocar*). Extensió mínima de cada exercici: una pàgina a un espai. La nota obtinguda en aquest apartat constituirà un 10% de la nota final.
- Elaboració d'un treball de recerca, que consistirà o bé en analitzar com tracta la semàntica i la lexicologia algun manual de l'ensenyament mitjà, o bé en l'anàlisi d'una preposició bàsica (*en, a, per, de, amb*), d'un verb modal o d'ús freqüent (*deure, poder, haver de; ser, estar*) o d'un afix derivatiu o compositiu. La font estudiada pot ser qualsevol gramàtica o diccionari, preferentment la GCC (2002), la GNV (2006), el DCVB, el DGLC, el GDLC i el DIEC. Extensió mínima de cada treball: tres pàgines a un espai. La nota obtinguda en aquest apartat constituirà un 30% de la nota final.
- Intervenció activa en classe, tant preguntant com observant, opinant i argumentant. La nota obtinguda en aquest apartat constituirà un 10% de la nota final.

Per aprovar el conjunt de l'assignatura és necessari arribar a un mínim de 2,5 punts en l'examen teòric (sobre un màxim de 5 punts). D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut.

Resum de l'avaluació:

Proves de l'avaluació	% sobre final
a) Activitats pràctiques	50%
1. Exercicis (10%)	
2. Treball de recerca (30%)	

3. Participació en classe (10%)	
b) Prova final escrita	50%

REFERENCIAS

Básicas

- Badia, D. i altres: Quaderns autocorrectius de vocabulari (3 vol. Quadern 1, Quadern 2, Quadern 3). Picanya: Edicions del Bullent.
- Bruguera, Jordi (1985): Història del lèxic català. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Cabré, Maria Teresa (1994): A lentorn de la paraula, vols. I i II, València, Biblioteca Lingüística Catalana, Universitat de València.
- Conca, Maria & Guia, Josep (2014): La fraseologia. Principis, mètode i aplicacions. Alzira: Bromera.
- Comelles, S. i altres (2005): Lèxic. Exercicis autocorrectius d'ampliació de vocabulari (3 vol. Lèxic 1, Lèxic 2 i Lèxic 3). Picanya: Edicions del Bullent.
- Cuenca, Maria Josep i Joseph Hilferty (1999): Introducció a la lingüística cognitiva, Madrid, Ariel.
- Ibarretxe, I. & Valenzuela, J. (dir.) (2012): Lingüística cognitiva. Barcelona: Anthropos.
- Lakoff, George & M. Johnson (1980): Metaphors we live by, Xicago, University of Chicago Press [Traducció castellana: Metáforas de la vida cotidiana, Madrid, Cátedra, 1986]
- Lyons, John (1977): Semantics, Cambridge, Cambridge University Press. [Traducció castellana: Semàntica, Barcelona, Teide, 1980, caps. 1, 4, 5.]
- Sancho, Pelegrí (1999): Introducció a la fraseologia. Aplicació al valencià colloquial, València, Denes.
- Ungerer, Friedrich & Schmid, Hans-Jörg (1996): An introduction to cognitive linguistics. London / New York: Longman.

Complementarias

- Calatayud, Josep Vicent (1996): Metonímia i lingüística cognitiva: una aplicació fraseològica, Estudis de Llengua i Literatura Catalanes, III, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 326-337.
- Colon, Germà (1993): El lèxic català dins la Romània, València, Universitat de València.
- Conca, Maria i Josep Guia (2000): "La idiomàticitat de les unitats fraseològiques en relació amb el sistema conceptual metafòric d'una llengua i cultura. Aplicació diacrònica i contrastiva", Cahiers de Prohemio, 3 (2000) 31-48.
- Martines, Josep (1988): Creativitat lèxica. Passat i present, M. Antònia Cano et alii (eds): Un món de llengües. Actes de les V-IX Jornades de Sociolingüística de la Nucia, Alcoi, Ed. Marfil, 171-195.
- Serrano, Sebastià (1980): Signes, llengua i cultura, Barcelona, Edicions 62.
- Solà, Joan, ed. (2002): Gramàtica del català contemporani, vol. 1. Barcelona, Empúries.

ADENDA COVID-19

Esta adenda solo se activará si la situación sanitaria lo requiere y previo acuerdo del Consejo de Gobierno

1. Continguts / Contenidos

Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent. El tema 2. Lexicologia es redueix per les dificultats d'accedir a recursos bibliogràfics. Concretament, la història de lèxic català.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Volum de treball

Es mantenen les diferents activitats previstes:

1. Les pràctiques són a l'Aula Virtual.
2. Les exposicions temàtiques que no s'han fet a l'aula s'enregistren en vídeo. Són vistes pels estudiants fora de l'horari de les sessions i després es comenten a classe per videoconferència.
3. L'activitat de competència en lèxic que consistia a fer uns quaderns de lèxic i una avaluació a l'examen es substitueix per un treball. Cada estudiant sols usará els materials de què disposa a casa -i ja n'ha informat al professor. Amb aquests materials sobre lèxic prepararà una miniunitat didàctica per a treballar el lèxic a secundària.

Horaris i planificació temporal

Sessions programades en el mateix horari, però amb una duració menor (50-60 minuts). La resta del temps servirà per fer les pràctiques disponibles a l'Aula Virtual i que corregim en les classes següents.

3. Metodologia docent

3. Metodología docente

Docència

La docència s'imparteix per videoconferència de manera síncrona mitjançant BBC. Ara bé, les sessions estan enregistrades i per tant es poden consultar en qualsevol moment.

El Fòrum és una eina per a compartir dubtes i aclariments de les activitats de classe i les pràctiques.

A l'Aula Virtual hi ha disponible tots els materials necessaris, així com presentacions de power point, articles, tal com ja estava previst des d'inici de curs.

Tutories

Les tutories es fan per correu electrònic. Els alumnes poden concertar una cita per fer una videotrucada per Skype en horari de tutories, així com també per telèfon.

Possibles problemes d'accés a Internet dels estudiants

Els alumnes han estat informats de totes les possibilitats que tenen a disposició per a seguir el funcionament de l'assignatura. Concretament a l'Aula Virtual ha estat penjat el text següent:

“Si algú té problemes de connexió per seguir les sessions en videoconferència m'ho ha de comunicar de seguida. Tenir problemes de connexió no ha de ser un problema per al seguiment de l'assignatura. Sens dubte, trobarem la solució a cada cas. Això sí, m'ho heu de dir, perquè altrament no ho puc saber. Als que ja m'ho heu dit ja, ja us he donat indicacions. En qualsevol cas:

1. Sempre enregistre les classes. Això pot permetre que si algú té mala connexió en algun moment sempre podrà recuperar la classe.
2. Si alguna setmana algú s'ha quedat sense connexió, me n'ha d'informar i jo el posaré al dia. Així també podrà seguir la matèria.
3. També podem fer tutories per telèfon, si m'envieu el telèfon per correu quan sol·liciteu una tutoria. Així no usarem la vostra connexió a Internet.”

4. Avaluació

4. Evaluación

Les proves d'avaluació es mantenen igual que a la guia docent però amb canvis en el pes de l'avaluació contínua i l'examen. Concretament aplicarem els canvis següents:

Activitats pràctiques

Pràctiques de classe. Passa de tenir un pes del 20% a un 40%.

Presentació oral a classe o en vídeo. Es manté i té un pes del 30%.

Treball sobre lèxic. Abans era una part teòrica que formava part de l'examen escrit. Ara és un treball i té un pes del 10%.

Examen escrit

L'examen escrit tenia un pes d'un 50% i ara passa a valdre un 20%.

En qualsevol cas, com indica la guia docent, cal arribar a un mínim d'un 5 en cadascuna de les parts per assolir l'aprobat en l'assignatura.

5. Bibliografia

5. Bibliografía

Els recursos bibliogràfics bàsics són els mateixos perquè són disponibles a la Biblioteca com a llibre en línia (Ibarretxe & Valenzuela). Els llibres que no estan disponibles han estat substituïts per articles en línia. Concretament, en la bibliografia de l'Exposició 6 hi consten.